

распознавать само по голъминѣ. Така на пр. стълчена захаръ е бѣла, сладка и ся топи както и цѣла-та тошка захаръ. Прахъ отъ кредж е бѣль и бѣли, а такъ-во е и цѣло-то кѣче креда.

Освѣнь механическо-то дѣленіе има и друго, кое-то ся наріча хымическо разложеніе или лжченіе. Кога-то нѣкое тѣло ся лжчи или разлага хымическо, излизатъ отъ него дѣлове нееднакви и нееднородни помежду си и не отъ одно свойство съ цѣло-то тѣло. Такыва нееднаквы дѣлове, на кои-то хымическо ся разставя нѣкое тѣло, нарічать ся съставни дѣлове или начала на пр. Тучъ ся прави отъ мѣдь, смѣсенѣ съ цинкъ; ако земемъ да иселимъ тучево нѣчто, то пилотины-ты щажть бжджть трошицы отъ тучъ, нѣ всяка негова трошица има у себе съставны дѣлове отъ мѣдь и отъ цинкъ. Тѣла, кои-то можжть да ся разставяять, разлжчять хымическо на двѣ или повече съставни начала, нарічить ся сложни или съставены тѣла. Така на пр. барутъ-тъ е съставено тѣло, зачто-то е съставенъ, както казахмы, отъ вѣгленъ, селитрж и жупель. А колко голъмѣ разликѣ има измежду бѣлъ-тѣ селитрж, коя-то е на вкусъ студена и солена и пращи кога ся връли въ огънь, и измежду жълтый жупель, кой-то гори съ синь пламыкъ и воиѣ кога ся връли въ огънь! А види ли ся у всяко едно отъ тыя начала нѣчто отъ свойства-та, кои-то има барутъ-тъ? — И вода-та е съставена отъ два строя въздухъ (газъ), кислородъ и водородъ. Така и соль-та, съ кои-то си солимъ, е съставена отъ единъ металъ, нареченъ *натрій* и отъ единъ газъ, нареченъ *хлоръ* *).

*) *Натрій* с бѣль металъ като срѣбро, мягкъ и лесно ся топи. Хлоръ е единъ строй зеленикъвъ газъ; меризма-та му